

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Előfizetési felhívás.

1920. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. A szerény anyagi körülmények az előállításnak a háboru okozta drágasága dacára is igyekeztünk lapunkat fentartani s a vidéki sajtóra általánosságban is reánehézülő akadályokkal megküzdve, a köznek szolgálatába állani. Erőnkhez mért igyekeztünk megállni helyünket s ebben t. előfizetőink támogatása nagyban segítségünkre volt.

A valódi értelemben vett szabadság, testvériség, egyenlőség diadalra jutásával a szociálmunkás és demokratizmus egyik vívmánya lett a szabadsajtó, melyre e nehéz időkben fontos kötelességek, feladatok várnak.

Mindezeknek teljesítéséhez tisztelettel kérjük a közönség támogatását, hiszen e nélkül nem lennének képesek lapunkat megjelentetni.

A vidéki hetilapok s így a hunyadmegyeiek is, az óriási mértékben emelkedett munkabérek és anyagárakra való tekintettel a lapok előfizetési árát 1919. január hó 1-ével kezdődőleg felemelték. Ugyiszintén a hirdetési árak is mérsékelten magasabbak lettek.

Tisztelettel kérjük tehát lapunk t. előfizetőit, olvasóit, hogy ezt az ár-emelkedést a mai tényleges viszonyoknak megfelelő kényszerintézkedésnek vegyék, mert őszintén bevalljuk, hogy az utóbbi időkben a fennállott árak mellett csak ráfizetéssel tudtuk lapunkat megjelentetni, remélve, hogy az előállítás eszközei olcsóbbak lesznek, ami — sajnos — nem történt meg.

Közönségünknek hálás köszönetet mondunk az eddigi szives támogatásért s amidőn reméljük, hogy ez a jóindulatu támogatás a jövőben, az újjáalakulás nagy és nehéz munkájában sem fog elmaradni, ígérjük, hogy hiven és igazságosan fogjuk a köz s így közös mindnyájunk érdekeit szolgálni, megvédeni.

Előfizetési árak: egész évre 20 K
 félévre 10 "
 negyedévre 5 "

Tisztelettel:

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE”
 kiadóhivatala.

Nemzetgyűlési statisztika.

Budapest, febr. 19.

Ma már ismeretesek a magyar képviselőválasztások eredményei a pótválasztásokat is beleértve. A választások eredményeképpen két körülbelül egyforma erejű párt alakult ki és pedig a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja, mely 66 és az Országos Földmives- és Kisgazda-párt, mely 63 kerületet nyert. Képviselve vannak még a nemzetgyűlésben a nemzeti demokrata-párt 4 mandátummal, a keresztény szocialista gazdasági párt eggyel. Pártonkívüli kettő van: Andrássy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf. A szociáldemokrata párt megmaradt elhatározása mellett és nem vett részt a választásokon.

A keresztény nemzeti egyesülés pártjának képviselői között van gróf 4, jogász 19, egyetemi tanár 2, tanító 1, különféle 16, mérnök 1, pap 11, hírlapíró 5, gyáros 5, munkás 2, író 1, nagybirtokos 1, gimnáziumi tanár 1.

Az országos földmives- és kisgazda-párt képviselői között van báró 1, jogász 9, földbirtokos 8, orvos 2, különféle 13, nagybirtokos 4, kisbirtokos 20, pap 2, tanár 1, hírlapíró 2, tanító 1.

Huszár Károly miniszterelnök Csongrádon Schandl Károly hírlapíróval szemben megbukott. Sárvárott megválasztották.

Az Emke Maniuhoz.

Az algyógyi székely földmives-iskola és Emke-birtok visszaadásáért.

Kolozsvár, febr. 23.

A „Keleti Ujság” írja: Január közepén nyújtotta be az Emke kérését Maniu Gyula dr. kormányzótanácsi elnök kezébe a beszercei iskolaház visszaadásáért. Bár a közoktatásügyi reszort kedvezően döntött, hivatalos választ az Emke még nem kapott. Ma újabb sürgős kérést nyújtott be az egyesület a kormányzótanács elnökségéhez s egyszersmind egy terjedelmes, sürgős emlékiratot adott be a gróf Kún Kocsárd nevével elnevezett algyógyi székely földmivelésügyi és alapítványi birtok soráról. Az emlékirat csatolja gróf Kún Kocsárd 1889. június 10-én kelt ajándékozási szerződését, amelyben örök időkre az Emkének adományozta algyógyi ezerhétszáz hold területű birtokát.

Az Emke az adakozó Kún Kocsárd rendelkezései szerint a magyarnyelvű székely földmivesiskola alapítására határozták el magukat. Ezt az Emke úgy létesítette, hogy a gróf beleegyezésével 1891. január 17-én kelt közjegyzői szerződéssel negyven évre a magyar földmivelésügyi miniszternek adta át haszonélvezetre a birtokot, mellyel szemben a miniszter köteles volt a szerződés szerint fenntartani az iskolát. Az igazgatót és tanszemélyzetet a miniszter nevezte ki, a növendékeket azonban az Emke veszi fel. A birtok jövedelem-többletét Emke élvezi, mely egy állandó bizottság útján tanügyi, gazdasági és kezelési szem-

pontjából ellenőrzést gyakorol arra nézve, vajjon a miniszter a szerződésben elvállalt kötelezettségeinek eleget tesz-e s ha nem, a miniszter a jogos és igazságos kifogásokat orvosolni tartozik.

A szerződés 1930. december 31-én, tehát még tíz év múlva járt volna le s a megfelelő felmondás mellett még sem újítható. Az átvételkor minden befektetés megtérítési kötelezettség nélkül az Emké maradt. A kormányzótanács egy régebbi intézkedésére birtokba vették az iskolát és alapítványi birtokot, az igazgatót és a tanszemélyzetet elbocsátották, új vezetőséget neveztek ki s a székely földmivesiskola fenntartásáról nem történt gondoskodás. Az Emke most a kétoldalu szerződésekre való hivatkozással érvényesíteni akarja a maga jogait. A magyar nyelvű székely földmivesiskola helyreállítását, az alapítványi birtoknak a jelzett célra való sértetlen megóvását s az ellenőrző-bizottság jogainak a gyakorolhatóságát kívánja biztosítani. Az Emke azt kérte a kormányzótanácsi elnökségen, hogy a Mániu Gyulához címzett kérést sürgősen juttassák Bukarestbe és ezt a hivatalban meg is ígérték.

A helybeli róm. kath. leányegyesület estélye.

A farsangi multságok közül a róm. kath. leányegyesület február 14-én a „Transsylvania”-ban megtartott műsoros táncestélye szintén egyike volt a jól sikerült multságoknak. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet s nem hiába, mert élvezetes műsorban volt része.

A prologot Nagy Gizi mondta a tőle már megszokott ügyességgel s rátermettséggel.

Ezt követték a női énekkarnak nagy sikerrel előadott magyar népdalai. Az összhang nagyon jó volt, ami P. Máthé Özséb róm. kath. lelkész szakértő vezetéséről tanuskodik. Sűrű taps jutalmazta az előadást.

Ezután színre került a „Virágfakadás” c. 1 felvonásos vígjáték. A darab kitűnően pergett le, az összes szereplők fényesen megállták helyeiket. Kitűnő alakítást mutatott be Nerhaft Irmuska Márta, a feleség, továbbá Wieser Ervin Ödön, Bölcskévy Erzsike Nelly, és Steigerwald Árpád Péter gazda szerepében. Játékuk precíz, gesztusaik, maszkjuk hűek voltak. Nagyon jól játszottak: Riebel Annuska a szobaleány és Trakker Győző a kis öcsike szerepében. Az az állandó derűtlenség, amellyel a közönség a vígjátékot mindvégig kísérte, a teljes sikerről tanuskodik. Viharos taps volt jutalmuk.

Rövid szünet után Beke Andor lépett a színpadra s Berivoy Jóska ügyes zongora kísérete mellett magyar népdalokat adott elő szép bariton hangján. A közönség szünni nem akaró tappsal ujrátta meg a precíz előadott énekszámokat.

Ezt követte „Die Guvernante” c. 1 felvo-

násos német vigjáték. A rokokó-stíli vigjáték kedvesen pergett le s az összes szereplők bájos ügyességgel játszották meg szerepeiket. A címszerepet Balouschek Ida játszotta. Korhü maszkjával, előadásának közvetlenségével nagy hatást ért el. Pozdina Gizi és Zirnstein Elvira a két nővér szerepében nagyon jók voltak. Sűrű taps volt jutalmuk.

Az estélynek egyik kiválóan szórakoztató pontja volt Kromek Károly kuplézása. A vérbeli színészek rutinjával előadott kuplék óriási derűtséget keltettek. A kisérletet Kromek Károlyné ügyes és precíz zongora játéka szolgáltatta. A közönség zajos elismeréssel többször hívta a lámpák elé az előadót.

Az utolsó előtti szám egy „Falun“ című tréfás jelenet volt, melyet Badó Mariska (az ideges városi naccsága) és Dreznánd Elvira (a parasztasszony) adtak elő. A közönség jól mulatott ügyes játékuken.

Végül zenekisérettel egy bohókás táncjelenetet adott elő sok bájjal és ügyességgel: Moser Elza és Olga, Pozdina Gizi és Mici, Stefán Grete, Solymosi Margit, Jellman Margit és Richter Grete. A tánc annyira tetszett, hogy a közönség megújra azt.

Előadás után reggelig tartó tánc volt, a melyen Ámorka nyilaitól számos szív sebesült meg. A sebesülések számáról majd az anyakönyvi hivatal fog nemsokára beszámolni, mi csak annyit jegyzünk meg záradékul, hogy a multság teljes erkölcsi és anyagi sikerrel járt.

E siker P. Lokody Gergely és P. Máthé Özséb róm. kath. lelkészek buzgó fáradozásainak és a róm. kath. leányegyesület minden egyes tagjának köszönhető.

San-Toy.

Akarás.*

Akartalak,
fátyolos lett agyam,
akartalak,
Véressé vált vágyam,
akartalak,
Megtorpant a testem,
akartalak,
Ernyedten elestem.
— — — — —
Igy volt ez régen.
— — — — —
Most?

Akarom: ne gondolj rám szánva,
ne láss megalázva,
arcod pajzán pirját,
szűz szerelmes szirmát
testednek, akarom.
Hogy te is akarjad: akarom
és ime fáradt akarásom
utánad dobom.

Bíró György.

* Mutatvány a Nagyváradon megjelenő „Magyar Szó“ c. irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapból.

NAPI HIREK.

— **Házasság.** Salamon Manó kereskedő a napokban tartotta esküvőjét Májer Hermann helybeli szállító leányával, Ilonkával. Az esküvői lakoma a Transsylvania szálló nagyszobájában volt, melyen mintegy 120-an vettek részt a rokonok és ismerősök közül. Az egyházi esketést a dévai főrabbi végezte.

— **Hová kell beadni az italmérési engedélyeket.** A kormányzótanács belügyi osztályának egyik legutóbbi rendelete szerint minden italmérési, vagy tözsdenyitási engedély iránti kérelem a prefektusi hivatalhoz küldendő be. A belügyi resort a prefektusi vélemény alapján fog a kérvények sorsa felett határozni.

— **Halálozás.** Városunknak egy régi, közismert polgára dőlt ki az élők sorából: Kolowráth Ferenc magánzó f. hó 21-én 79 éves korában meghalt. Temetése f. hó 23-án ment végbe a róm. kath. egyház szertartása szerinti nagy részvét mellett. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Dr. Tincu Aurel** belgyógyászati és fogorvosi rendelő. Rendel: 9—1-ig és 2—5-ig. Malom-utca 3. szám, (saját ház).

— **Purim-estély Szászvároson.** Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség szászvárosi csoportja f. év március hó 6-án a „Centráli“ szálló dísztermében egy táncdal egybekötött műsoros purim-estélyt rendez a szervezet jótehető céljaira. A fényesnek ígérkező estélyen magas színvonalú programot fogunk látni. A műsor minden egyes pontja a modern irodalomnak válogatott gyöngye. Lesz ott klaszikus opera ária, kacagtató páros jelenet, magán tánc, zenés szám, kuplé stb. stb. Amint az előkészületekből megítélhetjük, ez estély a helybeli multságoknak szintén egyik leg-sikerültebbje lesz. Hírlik, hogy egy budapesti híres tánciskolának egyik kitűnően vizsgázott tánctanítványa is fog vendégszerepeltetni. A két sympatikus megjelenésű (nevüket nem áruljuk el) konferáló állandó derűtségben fogja tartani a közönséget. A zenét Duma Géza hírneves zenekara fogja szolgáltatni. A multság iránti érdeklődés nemcsak városunkban, hanem megyeszerte is nagy. A részletes műsorsorozatot plakátok fogják elárulni. Jegyeket Lobstein József dohánytőzsdéjében lehet kapni. A rendezőség a multsággal a régi, békebeli purim-estélyeket óhajtja életre kelteni, amelyek városunk és környéke társadalmának minden rétege részt vett s jól érezte magát.

— **A dévai ker. szociális biztosító pénztár** szászvárosi kirendeltsége értesíti a pénztár tagjait, hogy a II-ik kerületben lakó pénztári tagok részére hétköznapiokon d. u. 2—4-ig dr. Löwenstein Lajos pénztári orvos ur Főter, (Schul-féle házban) rendel. Egyben értesítjük a pénztár tagjait, hogy a tájékoztató ugyanott beszerezhető.

— **Szászváros — villanyvilágítás nélkül.** Az általános szén- és fahány nálunk is érzeti hatását, amennyiben pár estén át villanyvilágítási vállalatunk szünetelt. Amint értesültünk, minden intézkedés megtéetett, hogy a bajon segítve legyen.

— **Revízió alá veszik az italmérési engedélyeket.** Az „Ujvilág“ írja: Bukarestből jelentik, hogy a pénzügyminiszter elrendelte az italmérési igazolványok revízióját. Mindezeket azt fogják pontosan megállapítani, hogy kiknek a kezében van ilyen jogosítvány, mert rájöttek, hogy sokan bérletbe adták azt a másra át nem ruházható jogosultságot. A törvényjavaslat ezt az anomáliát véglegesen megakarja szüntetni és arról is rendelkezni fog, hogy senki egy italmérési engedélynél többel ne rendelkezhesen. A törvénytervezet a háboruban elesett italmérők özvegyeinek és a hadirokkantoknak elsőbbséget biztosít.

— **Publicatiune.** (Nr. 2675—919. adm.) Corpul VII. armatei cu dispositia Nrul 14997. din 1919. a ordonat ca toti ofiteri de nationalitate maghiar din fosta armata Austro-maghiara deveniti invaliz din razboiu vor fi chemati si prezentati la comisiei medicala militara. In baza ordinul aceasta provoc pe toti ofiteri de nationalitate maghiar, cari sunt deveniti din razboiu ca invalid, domiciliati in Orastie ca in timp de 3 zile sa se prezinte la primaria camera 8. spre conscriere. Orastie, la 14. Februarie 1920. Herlea m. p. primar subst.

— **Pasteur-intézet Kolozsváron.** A városban a kutyákon kiütött veszettség következtében sok ilyen kutyáktól megmárt embert kellett a „Pasteur“-oltással ellátni. Minthogy azonban erre a célra felszerelt kórház jelenleg csak Bukarestben van, a beteget ide kellett szállíttatni az ország minden részéből. Tekintettel a mostani nehéz közlekedési viszonyokra, ez a szállítás nem történhetik meg rendszeresen a nyolc napi lappangási idő alatt, különösen a távolabbi vidéki városokból, amilyen Kolozsvár is és így nem lehetett eredményesen fellepni a betegek gyógykezelésénél. Ezen a lehetetlen helyzeten segít most a kerületi rendőrprefektúra azáltal, hogy a veszettség elleni beoltásokat a kolozsvári patológiai intézetnél eszközölteti, mindaddig, amíg a tulajdonképpen erre a célra épített Kert-utcai Pasteur-intézet üzembehelyezése keresztül vihető lesz. A Pasteur vezető orvosa Babes professzor, vagy pedig valamelyik jőnévű francia professzor lesz. Erről a vidéket a rendőrprefektúra már értesítette és így az erdélyi városokból a beteget ide küldik beoltás végett.

— **Télviz idején senkit sem utasítanak ki.** Az „Ujvilág“ írja: Most küldték ki a prefekturákhoz a kormányzótanács rendeletét a kilakoltatás ideiglenes felfüggesztéséről. A rendőrhatalóságok — mondja a leirat — adhat a maga hatáskörében lakhatási engedélyeket. Ha azonban ennek dacára is akadnak olyanok, akik jelenlegi helyükről el akarnak utazni, azok részére — ugymond a leirat — haladéktalanul ki kell állítani a szükséges utazási igazolványokat, ha pedig legalább ötvenen állanak össze az elutazni szándékozók, akkor a lehetőséghez képest vasuti kocsikat kell az illetők rendelkezésére bocsájtani. A kiutasításoknál, — mondja végül a leirat — szem előtt kell tartani, hogy akik erkölcsi és megbízhatóság szempontjából kifogás alá nem esnek, azok kiutasításától el lehet tekinteni.

— **Cionista multság.** A dévai zsidó hitközség ifjusága f. évi március hó 3-án a városi színházban jótékonycélú műsoros Purim estélyt rendez. Műsor: Megnyitó beszéd; tartja dr. Szegő Ernő hitközségi elnök. 2. Wieniawski; „Legenda,“ Rubinstein; „Román“ hegedűn játsza Sarkadi Elek, zongorán kíséri; Laufer Rózsika k. a. 3. Szemelvények zsidó költőkből. Felolvassa: Rapaport Izsó. 4. Goethe; „Mignon“ Énekli Heller Bella k. a. zongorán kíséri Citron Boriska k. a. 5. Mendelsohn I. tétel; hegedűn játsza Stern Rózsika k. a. hegedű-művész, zongorán kíséri Laufer Rózsika k. a. 6. Carl Böhm: „Sill wie die Nacht... Rényi Károly; „Élsz-e még?... Frauz Abt; „Gute Nacht mein... Énekli dr. Szegő Erőné urnő, zongorán kíséri Citron Boriska k. a. 7. Wieniawski; „Sonvenir de Moscou...“ hegedűn játsza Stern Rózsika k. a. zongorán kíséri Laufer Rózsika k. a. 8. „Hatikwoch“ énekli a zsidó ifjuság dalárda. Tánc a Fehérkeresztben.

— **Akadémiát a munkának.** A prágai nemzetgyűlés január 29-iki ülésén egyhangúlag szavazta meg a Munka-akadémia felállítására vonatkozó törvényjavaslatot. Az akadémia Massarik nevét fogja viselni. Célja mindennemű technikai munka megszervezése.

— **A zsold a német hadseregben.** A „Frankfurter Zeitung“ kimutatást közöl azokról a fizetésekről, amelyeket a német hadügyminiszter a hadsereg számára megállapított kiván. Ezek a következők: közkatonai évi zsoldja 7800—11700 márka: altiszté 8250—12300, hadnagyé 13500—19000, kapitányé 15000—21750, ezredesé 25500—34500 és tábornoké 60000 márka.

— **A vatikán megtiltja a coelibátus elleni törekvéseket.** A „Times“ jelenti Rómából: A vatikán közleményt adott ki, mely elítéli a cseh egyházi reformáló mozgalmat s kijelenti, hogy a Szentszék helytelenül, elítéli s kiközösíti a cseh egyházat, amely ezentúl a római katolikus egyháztól elválnak tekintendő. A közlemény idéz egy levelet, amelyet a pápa írt a prágai érseknek a katolikus egyház csehországi helyzetére vonatkozólag. A levélben a pápa azt kívánja, hogy az érsek és a papság gondosan vizsgálja meg a helyzetet. Továbbá azt tanácsolja, hogy Prágában a kérdés megvitatására gyűlést tartanak. Kijelenti, hogy az egyházi fegyelmet fenn kell tartani, a papi nőtlenség pedig szent és sérthetetlen. Az apostoli szék sohasem törölheti el vagy módosíthatja ezt a törvényt.

— **Megbüntették az „Alraune“ kiadóját.** Nagyváradról jelentik: Teván Andornak, a Teván-könyvtár kiadójának bűnpörét tárgyalta a minap az ítélőtábla Böhm Jenő kuriai bíró elnökle alatt. Az volt ellene a vád, hogy Hans Haintz hirhedt regényét, „Az Alraune“-t lefordította és terjesztette, holott a mű fajtalanságot tartalmaz s így terjesztése sajtó útján elkövetett szemérem elleni vétség. A mű 20.000 példányban került forgalomba s hála a jól bevezetett reklámnak, nemsokára 18 000 példány el is kelt belőle. Mikor az eljárás Teván Andor ellen megindult, a megmaradt példányokat elkobozták. Az ügyben az első fórum, a gyulai törvényszék ítélte a vádlott felett s elítélte 2000 korona fő- és 1000 korona mellékbüntetésre és az elkobzott példányokat megsemmisíteni rendelte. Az ügy fellebbezés útján került az ítélőtábla elé. A tárgyaláson a vádlott nem jelent meg. Domokos László előadó bíró részleteket olvasott fel a műből, melyek undorítóan ocsmányak. A vád ugyanis csak egyes részeket inkriminált, mert különben az egész mű irodalmi értékű, ezeket a fajtalanságokat terjesztő részeket csak beillesztették nagyobb hatás végett, hogy üzleti célokra alkalmasabb legyen. Az ítélőtábla helybenhagyta az első bíróság ítéletét, mert megállapította, hogy habár a mű irodalmi színvonalon áll, olyan részletei vannak, melyek fajtalanságot tartalmaznak s a vádlott ezt tudva, adta közre művét s így elkövette a sajtó útján elkövetett szemérem elleni vétséget. Az ügyész megnyugodott, a védő semmisségi panasszal élt.

— **Elveszett bőrtárca 700.000 lei tartalommal.** Bukarestben február 19-én d. u. 5 és 6 óra között a Riegler-kávéházban egy brassói uriember elvesztett egy aktatáskát, a melyben 700.000 lei volt 500 leies bankjegyekben, azonkívül a Deutsch Zsigmond és Társa cég nevére kiállított számlák voltak. Szemtanuk állítása szerint egy középtermetű 30—35 éves, szőke, rövidre nyírt szakállu ur fekete kemény kalapban és télikabátban megtalálta ezt a táskát és elvitte. A károsult 100.000 korona jutalmat tűzött ki annak, aki ennek az urnak nyomára vezet. Értesítést Banca Leo Bernstein címre, Lipscani-ut 2., vagy a bukaresti rendőrségre kér.

— **Az erdélyi zsidóság képviselőt küld a békekonferenciára.** Az erdélyi zsidóság Friedmann Ábrahám dr. marosvásárhelyi ügyvédet megbízta, hogy a békekonferencián szószólója legyen az erdélyi zsidóság ügyének. Friedmann dr. Londonba utaztában kiszállott Nagyváradon, ahol az újságíróknak kijelentette, hogy az erdélyi zsidóság képviselőtében a békekonferencia székhelyére utazik, ahol a zsidóság jelenlegi helyzetéről és a jövőt illető kívánságairól fog előterjesztést tenni a konferenciának.

— **Bécs nyomora.** Az „Ujvilág“ írja: Egy Bécsből jött kereskedő mondja a következőket: Elképzelhetetlen nyomoruságban él Bécs és egész Ausztria lakossága. Olyan kevés a szén, hogy este 7 óra után csak a színházakban világítanak villannyal, ellenben legelegánsabb vendéglőkben és kávéházakban karbidlámpák homályos fénye mellett fogyasztják el a 300—400 koronás vacsorákat. Ausztria tele van svájci, holland és olasz üzletemberekkel, kik a nagy pénzárkülöbség miatt minden elképzelhető cikket összevásárolnak. A semleges országok vállalkozói most már nyersanyagot is szállítanak Ausztriába és azt ott dolgoztatják fel, mert a valutadiferencia miatt potom munkabért fizetnek az osztrák munkásoknak. Az előállított árucikkeket aztán vonatszámra szállítják haza. Olyan nagy az éhség, hogy a legelegánsabb szálló lakóinak is naponta csak négy deka földfelete kenyeret adnak. Akiknek Amerikában hozzátartozója van és ott bizonyos számú dollárokat lefizet, az Amerikából élelmiszercsomagokat kaphat.

— **Narrenabend.** A szászvárosi ev. Jugendverein február 17-én a „Transsylvania“ szálló összes termeiben álarcos-bált rendezett, amely úgy erkölcsi mint anyagi sikerrel járt. Ez estélyen a közönség zsufolásig megtöltötte a termet, az összes páholyok megteltek nézőközönséggel. Mintegy 80—90 szebbnél-szebb maszka tarkította a szépen feldisztatott és fényesen kivilágított termet. A jó kedv, a dévajkodás Duma Géza hírneves zenekarának bájos hangjai mellett csak a reggeli órákban ért véget. Karneval herceg ez évi utolsó multságán mindenik jelenvolt jól mulatott. — Az ez alkalommal szerkesztett „Transsylvania Kicker“ című humorral és sok bohósággal teli újság is kellő számban fogyott el.

— **Utlevéllételek szabályozása.** A kormányzótanács közelebről rendeletet bocsátott ki, mely a külföldre szülő utlevelek után szedett illetékekett újra szabályozza. Két csoportra osztja az utlevélért folyamodókat és külön díjakat állapít meg a két csoport számára. Az egyik csoportba tartoznak a gyárosok, nagy kereskedők, részvénytársaságok, nagyobb cégek, illetve azok megbízottjai, akiknek az utlevél üzleti ügyeik lebonyolításához szükséges. Ezek számára az utlevelek díja negyedévre 30 lei, vagy 60 korona, egész évre 120 lei, azaz 240 korona. — A másik csoportba tisztviselők, katonák, hivatalnokok, magánemberek tartoznak ezek számára negyedévenként 5 lei, egész évre 20 lei az utlevél illetéke, vagy annak kétszerese koronában. Ez a rendelet már hatálya is lépett.

— **Kiütéses tifusz — Folton.** Folt községben a napokban egy-nehány kiütéses tifusz eset volt, amely halállal végződött. Figyelmeztetjük a lakosságot, hogy az e betegséggel szemben szükséges óvintézkedéseket tartsa szem előtt. A lakás, a ruházat és az élelmiszerek tisztaságára nagy sujt kell helyezni.

— **A felekezeti iskolák és tanfelügyelők értekezlete.** A kormányzótanács impériuma alá tartozó területekről összegyűlt tanfelügyelők fontos értekezletet tartottak kultuszreszortban. Az értekezlet eredményeiről csak most nyilatkozik Matcu, a kultuszreszort osztálytanácsosa. Nem járult hozzá az értekezlet azokhoz a módosításokhoz, melyeket az iskolafenntartó magyar egyházak főhatóságai a román földrajz és történelem tanítása ügyében kértek. A magyar egyházi iskolák ugyanolyan tanterv alapján dolgoznak a jövőben, mint a magyar nyelvű állami iskolák. Az ér-

tekezletet vezető Ghibu államtitkár felhívta a tanfelügyelőket főleg a felekezeti iskolák támogatására. A nyár folyamán magyar tanítók részére kötelező kurzust rendeznek az újonnan bevezetett tantárgyak elsajátítására. A tanfolyam végeztével a halgatók okleveleket kapnak és a jövőben csak olyan tanítót alkalmazhat bármilyen magyar iskola, aki a tanfolyamon oklevelet szerzett.

— **Meggyilkolták a „Népszava“ szerkesztőjét.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosnak kinos szenzációja van. Néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt Somogyi Béla dr., a „Népszava“ jelenlegi felelős szerkesztője és titkára. Délután 1 órakor elmentek a szerkesztőségéből, hogy gyalog a Dohány-utcában levő lakásukra jussanak. Ettől fogva nyomuk veszett. Néhány nap mulva az összekötő hid mellett a Duna vize a partra kivetette rettenetesen megcsontított holttestüket. Szemük ki volt szurva, gégejük el volt vágva és zsebük tele volt kövel. A rendőrség nyomozást indított. Tanúk jelentkeztek, akik látták, hogy a két újságíró a jelzett délután 1 órakor a Népszínház mögött néhány egyenruhás ember betuszkolta a járda melletti autóba. Ugy látszik, az automobilban gyilkolták meg őket és holttestüket a Dunába vetették. Másnap a „Pesti Hírlap“ részletes tudósítást akart közölni a gyilkosságról, azonban a cenzura nem engedte meg és a lap három oldalon fehéren jelent meg.

— **A magyarországi hadikárok felbecsülése.** A „Journal de Geneve“ közli: A legfőbb tanácsnak 1919. október 14-én hozott határozata értelmében speciális bizottságot küldtek Budapestre a magyar javakban szenvedett károk felbecsülése végett. A bizottság már Budapestre érkezett és a következőképpen van összeállítva: Angliát Lyon őrnagy, Franciaországot Gerard alezredes, Olaszországot Nosoda tábornok, Görögországot Kuderós képviselő, Lengyelországot Gitlisch őrnagy és Délszláviát Body őrnagy képviseli.

— **Nagyváradon szabad a sport.** Nagyváradról jelentik, hogy a „Törekvés“ Spórt-egylet a térparancsnokság engedélyével megkezdi működését. A sportegylet tehát rövidesen hozzáláthat teljes szabadsággal az idej sport-programm megvalósításához. Kívánatos volna, hogy Erdély minden kitékén kövessék az üdvös nagyváradai példát. Szászvároson is van sport és vívó egyesület, de életjelt nem ad magáról.

— **Az életelixir felfedezése.** A világ legnagyobb szikratávírója, a Transocean a következő szenzációs hírt röpti világá: Huxley Perkins, az oxfordi egyetem tanára, eddig ismeretlen kutatások alapján felfedezte az életelixirt. Kétségtelen, hogy az életerő ösztönzése által, mesterséges uton, a hátgerinc mirigyeibe való injekció, vagy a jód kémiai hatásainak az alkalmazása által az élet meghosszabbítható. Huxley Perkins kiváló tudományos buvárkodó. Perkins ezen kutatásai igen fontosak és nagyban hozzá fognak járulni a háboruban elpusztult sok emberélet pótlásához.

— **378 korcsma van Kolozsváron.** A kolozsvári városi tanács összeírta azokat a város területén levő italméréseket, melyek jövedelme — kizárólag az italok után — meghaladja az évi tizezer koronát. Kolozsváron, a most elkészített kimutatás szerint 378 ilyen korcsma, italmérés van. Ezek szerint minimális számmal a kolozsvári korcsmákban egy évben több mint hárommillióhatszáznyolcvanezer korona értékű szeszes italt fogyasztanak el.

— **Helyreállt a táviróforgalom Szerbiával.** Temesvárról jelentik: A Temesvár és Belgrád között megszakított táviróvonalat most újból használhatóvá tették és Románia és Szerbia között a távirati összeköttetés ismét helyreállt. Az újból megnyitott táviróforgalomban magánfelek is résztvesznek. Szerbia vállalkozott arra is, hogy továbbítja a sürgönyöket Nagybecskerekén keresztül Görögország, Csehszlovákia és Olaszország részére is.

— **A munkaadók — „Internacionale“-ja.** A Washingtonban megtartott nemzetközi munkáskonferencia alkalmával összejöttek az egész világ munkáltatóinak képviselői is és elhatározták, hogy az ipari vállalkozók nemzetközi világszervezetét megszervezik. E szervezetnek célja mindazon kérdéseket megtárgyalni és ezekben állástfoglalni, amelyekkel a nemzetközi munkásszervezet foglalkozik. Határozatba ment, hogy a szervezet ideiglenes központja Brüsszel lesz, elnöknek Jules Garlier a belga iparösszervezetek elnöke, titkárnak Jules Lekokons lettek megválasztva. Az összes országok munkáltatóinak első összejövele Brüsszelben lesz 1920. június hó végén.

— **Amerika felveszi a kereskedelmi forgalmat Németországgal.** Washingtoni hírek szerint a szenátus elhatározta, hogy visszaadja a háború folyamán lefoglalt német hajókat és hogy nyomban közvetlen kereskedelmi összeköttetésbe lép Németországgal, mert Németország kereskedelmi és gazdasági csődje nemcsak az Egyesült-Államokra, de valamilyen szövetséges országra nézve kiszámíthatatlan katasztrófával és rettenetes pénzügyi következményekkel járna. A szenátus ezen határozatait Hoover közölte a még betegeskedő elnökkel, aki helyeslően nyilatkozott és hozzátette, hogy mindent el kell követni ennek a katasztrófának az elkerülésére.

— **Szabad lesz a dohány árulása.** Az „Ujvilág“ írja: A dohánymonopolium, mint azt megbízható helyről megtudtuk, mai viszonyok között már nem hozza meg az államnak a kellő hasznot s ezért kormánykörökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a dohányt szabad forgalom tárgyává teszik.

— **A háziállatok összeírása Erdélyben.** A „Gazeta Oficiala“ január 29-iki száma közli a földművelésügyi reszort a megyei, városi és községi hatóságnak adott rendeletét, mely szerint a jövő tavaszra a K. T. főhatósága alatt álló kerületekben az összes háziállatok összeírandók. Ezen rendeletnek célja Erdély háziállatainak számának pontos ismerete az erdélyi nép érdekében és nem jelenti valami újabb adó kivetését.

— **A Mars lakói életjelt adtak magukról.** Említettük, hogy a dróttalan táviró egyes állomásain, kivált Angliában és Amerikában olyan titokzatos jelek nyilvánultak, hogy maga Marconi sem tartja kizártnak, hogy azokat valamely bolygóról adják le. Most Lovel amerikai csillagász egy óriási látcsővel teljes bizonyosságot szerzett arról, hogy a Mars csillagon élőlények vannak, akiknek civilizációja magasabb, mint a föld lakói. Kétszázmillió kilométerről tehát ők küldhetnek szikratáviratot.

— **Erdély közgazdasági életének eleven hirmondója a „Riport Ujság“.** Minden kereskedőt, iparost, gyárost és vállalkozót egyaránt érdekel. Az összes rendeleteket, közgazdasági eseményeket, azonkívül a társadalmi élet nevezetesebb eseményeit is megtalálja ebben a gondosan szerkesztett s a legjobb nevű szakemberek által irt hetilapban. Okvetlen rendelje meg a kiadóhivatalban Kolozsvár, Szentegyház-utca 3. szám alatt. Előfizetés egy évre 80 korona, fél évre 40 korona.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizető. Kérésének nem tehetünk eleget. Lapot rendszeresen küldjük.

Sch. Ö. V.-Hunyad. Sorait régóta nélkülözzük. Ha erre jár, látogasson meg. Üdv!

L. J. Kudzsir. Egy pár sornyi életjelt kérünk.

Reménytelen. Szívügyekben nem adunk tanácsot. Egy nótára azonban felhívjuk figyelmét: Gombház, ha leszakad lesz más!

D. M. Verse — bár hangulat van benne — nem üti meg a mértéket. Jobbat kérünk.

Óreg, Bikfalva. Levél meg.

E. F. Ujarad. Lapot tessék a kiadóhivatalnál megrendelni, illetve fizetni. Sorsjegyeiről jelenleg nem adhatunk felvilágosítást.

Névtelen balfis. Kérdésével forduljon a mamájához. Ilyen ügyekben csakis ő adhat jó tanácsot. Hogy az urfi szerelmes vagy szemtelen, azt a későbbi viselkedése fogja elárulni.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papirkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellen esetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Hirdetések jutányos árban — felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

Ajánlja dúsan felszerelt papir-raktárát u. m.: eljegyzési- és esküvői-kártyáit, diszes kiállítású meghívóit, névjegyeit, valamint falragaszait

Mindennemű irodalmi-művek iskolai és irodai írószerek, hivatalos és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószerkereskedés

A Szászváros és Vidéke kiadóhivatala